

Likabehandlingsplan

för trygghet och trivsel

2015-05-27

Innehåll

Lagar och styrdokument.....	1
Värdegrund.....	2
Mål för likabehandlingsarbete.....	2
Delaktighet, ansvar och kvalitetssäkring.....	3
Vad är diskriminering och trakasserier?.....	4
Kränkande behandling.....	5-6
Att arbeta förebyggande.....	7
Vi arbetar genom att.....	8
Förhållningsätt.....	9
Kartläggning av situationen på Vuxenutbildningen RO 2.....	10
Kartläggning av situationen på Vuxenutbildningen RO 3.....	11
Mål och åtgärder för likabehandlingsarbetet RO 2	12-13
Mål och åtgärder för likabehandlingsarbetet RO 3	14
Kompetensutveckling.....	15
Uppföljning, utvärdering och dokumentation.....	16

Lagar och styrdokument

Skollagen (6 Kap.8§)

Enligt Skollagen är varje enhet skyldig att ta fram en plan mot kränkande behandling, för att säkerställa att skolan aktivt arbetar förebyggande. Det är skolans huvudman, dvs kommunen, som ansvarar för och genomför arbetet med att ta fram planer. Varje rektor har ansvar för att arbetet genomförs på respektive enhet och i samarbete mellan skolans elever och personal.

Diskrimineringslagen (3 kap. 16§)

Enligt diskrimineringslagen ska utbildningsanordnare varje år upprätta en plan med åtgärder, som behövs för att säkerställa lika rättigheter och möjligheter för elever.

Skollagen (1 kap. 5 §)

Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Diskrimineringslagen (2008:567)

Lagen har till ändamål att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Arbetsmiljölagen (AFS 1993:17)

Arbetsgivaren skall planera och organisera arbetet så att kränkande särbehandling så långt som möjligt förebyggs. Arbetsgivaren skall klargöra att kränkande särbehandling inte kan accepteras i verksamheten. Denna föreskrift gäller i skolan likaväl som på andra arbetsplatser. De studerande är jämställda med andra arbetstagare enligt Arbetsmiljölagen.

Värdegrund

- Verksamheten ska utformas på ett sätt som främjar goda relationer och miljöer
- Alla, såväl personal som studerande inom Vuxenutbildningen har rätt att bli behandlade med respekt och värdighet
- Det är viktigt för trivseln för att kunna lyckas med sina studier eller arbete, att känna sig trygg och välkommen hos oss
- Vi vill visa omtanke och hänsyn mot varandra och få alla att känna att de duger som de är
- Hos oss finns nolltolerans mot alla former av kränkande behandling
- Vi uppmärksammar och arbetar förebyggande för att främja en god och tolerant miljö
- Uppstår/får vi kännedom om icke acceptabla handlingar agerar vi omedelbart

Mål för likabehandlingsarbetet

Ingen mobbning, trakasserier eller annan kränkande behandling ska förekomma i Vuxenutbildningens verksamhet. Det skall genomföras åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Om det trots förebyggande insatser ändå uppstår sådana situationer är det skolans skyldighet att se till att det upphör.

För att underlätta och öka tillgängligheten och förståelsen för planen finns det förenklade versioner av likabehandlingsplanen på SFI och Särvox.

Delaktighet, ansvar och kvalitetssäkring

All personal som får kännedom om diskriminering eller annan kränkande behandling ansvarar för att åtgärder enligt denna plan aktualiseras.

Rektor/chef har det övergripande ansvaret att planen upprättas, genomförs och följs.

- Vuxenutbildningens policy och mål anges i informationshäftet "Välkomrn till Uddevalla Vuxenutbildning" som delas ut till samtliga nya studerande
- Information till nyanställd personal om likabehandlingsplanen lämnas av rektor/chef
- Information till de studerande ges vid de gemensamma starterna i januari och augusti
- Information till de studerande ges vid introduktionen för respektive utbildning och/eller kontinuerligt i grupp
- Planens mål och innehåll diskuteras i lärarlagen och med de studerande. Uppföljning sker på APT
- Planens mål och innehåll diskuteras på varje elevvårdsmöte
- På varje APT tas frågan om arbetsmiljö alltid upp som en egen punkt
- I Vuxenutbildningens årliga allmänna utvärdering för de studerande finns 3 av 8 frågor som berör diskriminering och trygghet

Vad är diskriminering och trakasserier?

Diskriminering

är när någon på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och missgynnandet har samband med

- kön
- könsidentitet eller könsuttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Trakasserier

är när någon kränker en elevs värdighet och det har samband med

- kön
- könsidentitet eller könsuttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Det kan handla om att retas, mobba, frysa ut någon, knuffas med mera. Trakasserier kan också vara av sexuell natur. Det kan handla om beröring, tafsande, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Trakasserier kan förekomma både av elever och personal.

Kränkande behandling

är när någon kränker en elevs värdighet men när det inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Trakasserier finns definierade i diskrimineringslagen, medan kränkande behandling definieras av skollagen.

Kränkande behandling

- Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde
- Kränkningar är ett uttryck för makt och förtryck
- Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera
- En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematisk och återkommande
- Kränkningar utförs av och drabbar såväl elever som personal

Den individuella upplevelsen hos den som blivit kränkt är en viktig utgångspunkt och måste alltid tas på allvar.

Kränkningar kan vara

- Fysiska (slag och knuffar)
- Verbala (hot och att bli kallad fula namn och ord)
- Psykosociala (utfrysning, ryktesspridning, osynliggörande)
- Text - och bildburna (klotter, e-post, sms osv)

Kränkning mellan personal och elev

När du som elev känner dig trakasserad eller kränkt av någon i personalen:

- Vänd dig omgående till rektor eller annan ur personalen
- Den personen kontaktar omedelbart rektor
- Rektor kontaktar eleven för samtal
- Rektor utreder ärendet och vidtar ev åtgärder
- Rektor ansvarar för att dokumentation upprättas
- Rektor kontaktar ev. andra myndigheter för vidare åtgärder
- Rektor ansvarar för att ärendet följs upp

Kränkning mellan elev och personal

När du som personal känner dig trakasserad eller kränkt av elev:

- Vänd dig omgående till rektor eller din fackliga representant
- Rektor kontaktar eleven för samtal
- Rektor utreder ärendet och vidtar ev åtgärder
- Rektor ansvarar för att dokumentation upprättas
- Rektor kontaktar ev. andra myndigheter för vidare åtgärder
- Rektor ansvarar för att ärendet följs upp

Att arbeta förebyggande

- Att uppföljningssamtal mellan lärare/studerande och vid chef/medarbetare alltid har med en punkt om trivsel och trygghet
- Att kritiskt granska den litteratur och artiklar som ingår i undervisningen
- Att studeranderåden har med trivsel och trygghet som en punkt vid sina möten
- Att frågor om trivsel och trygghet finns med vid de webbaserade utvärderingar som genomförs
- Att de policydokument som finns för datoranvändande följs, finns angivna i kommunens policydokument, på inblicken under personal
- Att likabehandlingsplanen ingår som en del i det systematiska arbetsmiljöarbetet och redovisas i den årliga verksamhetsberättelsen
- Att lärarna diskuterar likvärdig betygsättning
- Att lärarna ansvarar för att samtliga studerande involveras och blir delaktiga när det gäller olika typer av grupparbeten
- Att eleverna är delaktiga och medverkar i det förebyggande arbetet
- Att alla får och tar del av information av likabehandlingsarbetet när de börjar vid Vuxenutbildningen
- Att likabehandlingsplanen är lättillgänglig för alla på hemsidan och finns i lättlästa varianter

Vi arbetar genom att:

- Uppmärksamma/upptäcka
genom samtal, enskilt eller i grupp, enkäter, APT lednings- eller arbetslagsmöten, information från andra studeranden eller personal, elevårsmöten samt information från annat håll
- Utredda
Vid kännedom/upptäckt skall händelsen skyndsamt anmälas till rektor. Det är rektors ansvar att utreda omständigheterna, samt vidta åtgärder för att förhindra liknande händelser i framtiden
- Dokumentera
Dokumentation ska ske kontinuerligt under processens gång. Det är viktigt att såväl små som stora händelser dokumenteras. Dokumentationen överlämnas till chef/rektor tillsammans med en muntlig redogörelse. Blankett för kränkingsanmälan finns som bilaga till detta dokument. Blanketten skall fyllas i omgående och skickas med brev (ej mail) till barn och utbildningsnämndens ordförande
- Åtgärda
Berörda parter kallas till samtal. Vid samtalet bestäms vilka ev. åtgärder som behöver vidtas. Uppföljningssamtal ska alltid göras och datum bestäms vid mötet. I de fall det är frågan om ett lagbrott görs alltid en polisanmälan och ev. en anmälan till socialtjänsten. Rektor är ansvarig för att det görs
- Utvärdera
Uppföljningssamtal skall alltid planeras in när rektor träffar parterna. Händelsen rapporteras till vuxenutbildningschefen och/eller förvaltningschefen om vidtagna åtgärder inte hjälper. Avstängning av studerande kan bli aktuell enl. förordningen för kommunal vuxenutbildning 6 Kap. 4-7 §.

Förhållningssätt

- Rektor ansvarar för att ärendet utreds och utser eventuellt annan person som skall utreda ärendet
- Var alltid väl förberedd inför samtalen med eleverna
- Informera eleverna om att dokumentation av ärendets alla delar kommer att göras
- Var alltid två personer i samtalet med eleven. Den ena leder samtalet och den andre antecknar
- Tala med en elev i taget
- Visa att det är du som leder samtalet
- Var konkret och utgå från det som har framkommit i utredningen
- Ställ tydliga frågor, eventuella följdfrågor samt klargör eventuella oklarheter avseende ordens betydelse, allt för att undvika missförstånd
- Tala om för den som har utfört kränkningen att du fått reda på vad som hänt
- Fråga inte varför
- Den som utfört kränkningen måste inse innebörden av handlingen och det egna ansvaret
- Moraliserar inte
- Det måste framgå i samtalet att alla former av trakasserier och kränkande behandling inte tolereras på Vuxenutbildningen
- Informera om att handlingen kan rubriceras som brottslig och därmed polisanmälas
- Informera om skolans regler, skyldigheter och rättigheter
- Arbeta gemensamt för en långsiktig lösning
- Informera om när uppföljningssamtal skall genomföras

Kartläggning av situationen på Vuxenutbildningen

RO2

Utsatta platser/miljöer/aktiviteter

- **Caféet MÅSEN**
- **Reception**
- **Bibliotek**
- **Toaletter**
- **Korridorer**

På dessa platser gäller det att veta hur man beter sig mot andra. Många olika personligheter och nationaliteter ska försöka samsas om trånga utrymmen. I samtliga kurser jobbar lärarna med bemötande.

Rökpaviljong och utanför entrédörrarna

Problemet vid entrédörrarna är främst att det röks där och det kan uppstå dispyter när det sägs till. Det har därför för att förtydliga satts upp rökings-förbjuden-skyltar. Vi har också påbörjat ett arbete med att kartlägga rökningen för att kunna sätta in hälsobefrämjande hjälp. Här kommer vi också att ha hjälp av vårt arbete med bemötande, d.v.s. att respektera var man får och inte får röka, men även hur man säger till. Eleverna trycker också på vikten av att rökpaviljongerna verkligen används.

Pentry

Orosmomenten här är främst med elever som inte städar efter sig eller ta saker som tillhör andra. För att försöka att få bukt med detta ska eleverna påminna varandra, men eleverna har också föreslagit ett samarbete med de andra rektorsområdena, så som olika ansvarsveckor.

Kärnan

I och med att det finns flera små utrymmen där elever sitter tillsammans och arbetar kan det vara svårt för läraren att hålla uppsikt. Det kan finnas en risk att någon känner sig utanför eller besvärad av andra elever. Här arbetar lärarna kontinuerligt med vikten av att ta hänsyn till varandra.

Särskild riskbild på Vuxenutbildningen

1. I samband med att avvisa obehöriga personer, ibland arga anhöriga, kan kritiska situationer uppstå.
2. Det är viktigt att vara observant i samband med aktiviteter utanför skolan samt i klassrummet när aktiviteterna är "fria" och gruppindelningar skall göras, så att ingen känner sig utanför eller påhoppade. Detta gäller även för de utbildningar där APL inslag finns.
3. Vi har många ensamarbetare och kvällskurser
4. Vi har studerande från jordens alla kontinenter, med olika sociala, kulturella och religiösa bakgrunder.
5. Vi har många elever i omlopp och elever kan känna att de inte blir hörda och sedda.
6. Elever kan känna sig felbehandlade och felbedömda.
7. Litteratur kan ibland verka stötande för vissa elever och det kan vara svårt att sälla i det stora utbudet på Internet.

Kartläggning av situationen på Vuxenutbildningen

RO3

Utsatta platser/miljöer/aktiviteter

- Toaletter
- Caféet MÅSEN
- Pentry
- Reception
- Bibliotek
- Rökpaviljongen
- Utanför entréerna
- Studiebesök
- Praktiska aktiviteter
- Grupparbeten/övningar

Särskild riskbild på Vuxenutbildningen

Vi har studerande från jordens alla kontinenter, med olika sociala, kulturella och religiösa bakgrunder. Många av våra elever kommer ifrån krig och konfliktområden och mår väldigt dåligt. Elever från olika sidor i konflikter samsas i både klassrum och korridorer medan en del är så svårt påverkade och traumatiserade att det påverkar både inlärningen och samvaron med andra elever. Detta kan i sin tur lätt leda till irritation, konflikter och att elever känner sig kränkta. Genom att det pratas många olika språk hos oss omöjliggörs ibland, men framförallt försvåras upptäckten av kränkningar.

Det är därför extra viktigt att vara observant på alla tendenser till kränkande eller diskriminerande yttranden och handlingar.

Mål för kommande år

RO 2

Målet är att alla våra deltagare skall veta at vi har en likabehandlingsplan och vart de skall vända sig om de blivit kränkta eller uppmärksammat en kränkning.

Åtgärder

1. När vi behöver avvisa en obehörig person ska vi sträva efter att vara fler än en person. Vi ska informera eleverna tidigt och återkommande om att om man inte sköter sina studier och närvaro, skriver man ut sig själv – det är alltså ett eget beslut, inget någon annan beslutat.
2. Lärarna ska variera sitt sätt att dela in eleverna i grupper för att undvika att någon känner sig utanför och se till att samtliga studerande involveras och blir delaktiga när det gäller olika typer av grupparbeten.
3. Vi ska alltid se till att det finns någon mer som jobbar i huset, så att en lärare aldrig är ensam.
4. Lärarna ska hela tiden vara observanta på alla tendenser till kränkande eller diskriminerande yttranden och behandlingar. När en situation uppstår ska rektor kalla till samtal med likabehandlingsplanen och ÖRP (öppenhet, respekt, professionalitet) som grund.
5. Vi ska sträva mot att ha många deltagare på våra elevråd, vilket möjliggör att många kan vara med och tycka till kring sin utbildning vad gäller miljö. Arbetsmiljöfrågan ska prioriteras och ska därför alltid ligga först på elevrådsmötena och på APT? Likabehandlingsplanen ska ligga som ett levande dokument som vi ska arbeta utifrån och vi ska diskutera valda punkter lite mer ingående varje gång.
6. Lärarna ska så ofta som möjligt sträva efter att ha medbedömare vid prov, för att jobba mot likvärdiga betyg. Det ska också jobbas fram bedömningsmatriser. Lärarna ska ta tag i eventuella irritationer och prata med eleverna det berör för att reda ut vad som är vad, så problemet inte blir stort. Uppföljningssamtal mellan lärare/studerande ska alltid ske med utgångspunkt från trivsel, trygghet och kränkande behandling.
7. Lärarna ska kritiskt granska den litteratur och artiklar som ingår i undervisningen och se till att de policydokument som finns för datoranvändande följs - finns angivna i kommunens policydokument på Inblicken under personal.

RO 2

Utifrån ovanstående sammanställning har vi valt ut att under hösten 2014 främst fokusera på att:

- Arbeta i arbetslag runt eleverna/studerande och ha avstämningar kring eleverna/studerande med lärare, rektor och SYV för att förbättra måluppfyllelsen.
- Arbeta mer med integrationsfrågor, genom att t.ex. bjuda in föreläsare.
- Under hösten 2014 kommer en enkät att skickas ut till elever och personal för att kartlägga det upplevda problemet med rökning.
- Under hösten kommer en enkät att skickas ut till elever och personal för att kartlägga nivån av arbetsglädje och faktorer som främjar/hindrar arbetsglädje.

Mål förkommande år

RO 3

Syftet för kommande läsår är att synliggöra fler kränkningar och diskrimineringar. Vår förhoppning är att genom att anställa studiehandledare med olika modersmål kunna identifiera kränkningar som sker på elevernas hemspråk. Vi hoppas att det skall kunna ske snabbt då studiehandledarna

Åtgärder på ovanstående punkter

Vi avser att anställa flera studiehandledare som kan agera både som språk- och kulturtolk i samtal med elever som varit inblandade i kränkningar eller haft en kränkande attityd eller språk. De skall också vara med i det förebyggande likabehandlingsarbetet genom att tex tolka vid genomgångar av likabehandlingsplanen. Varannan månad kommer likabehandlingsplanens innebörd och betydelse att gås igenom och arbetas med i samtliga SFI – grupper.

Under året kommer vi att arbeta med arbetsgången, se "Aktiva åtgärder vid uppkomst av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling". Syftet är att lärarna, som har den dagliga kontakten med eleverna och därmed lätt kan uppmärksamma kränkningar, också skall dokumentera och utreda dessa. Rektor skall regelbundet hållas informerad och är givetvis ansvarig, men genom att tidigare involvera lärarna hoppas vi få en effektivare och snabbare reaktion och återkoppling till inblandade parter.

Kompetensutveckling

RO 2

- Det finns önskemål och behov av utbildning i de goda och svåra samtalens metodik.
- Vidare önskas föreläsningar kring konflikthantering.
- Det finns önskemål att kunna genomföra skuggning av våra olika arbeten i syfte att öka kunskapen och förståelsen inom arbetsgruppen.
- Ett arbete kring bedömning och stöttning i elevernas lärande har startats i arbetslagen för att stärka rollen som pedagog och för att lärarna ska känna sig trygga i sin lärarroll.
- Kollegial handledning kan utvecklas i arbetslagen som ett led att dela med sig av sina erfarenheter till andra.

RO 3

- Det finns önskemål och behov av utbildning i de goda och svåra samtalens metodik.
- Vidare önskas föreläsningar kring konflikthantering.
- Det finns önskemål att kunna genomföra skuggning av våra olika arbeten i syfte att öka kunskapen och förståelsen inom arbetsgruppen.
- Ett arbete kring bedömning och stöttning i elevernas lärande har startats i arbetslagen för att stärka rollen som pedagog och för att lärarna ska känna sig trygga i sin lärarroll.
- Kollegial handledning kan utvecklas i arbetslagen som ett led att dela med sig av sina erfarenheter till andra.

Uppföljning, utvärdering och dokumentation

Likabehandlingsplanen är ett dokument som alltid skall vara aktuellt. Uppföljning och revidering av likabehandlingsplanen genomförs kontinuerligt. En gång varje år genomförs på Vuxenutbildningen en webbaserad utvärdering för de studerande där de får svara på frågor om hur de upplever trygghet, säkerhet och att alla behandlas lika på skolan. Utifrån sammanställning av svaren, görs en analys och en åtgärdsplan för att komma till rätta med ev problem. I Vuxenutbildningens verksamhetsplan finns uppföljningar samt utvärderingar redovisade.

Dokumentation i form av minnesanteckningar ska göras vid alla kontakter och samtal som behandlar någon form av kränkande behandling eller diskriminering. De kränkningar som anmäls till BUN skall dokumenteras på medföljande blankett. Rektor upprättar ett beslutsprotokoll.